BR.1711.2.2016

**Protokół nr 12/16**

**z kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Chojnicach**

1. Nazwa i adres kontrolowanego podmiotu:
   *Burmistrz Miasta Chojnice, Stary Rynek 1, 89-600 Chojnice.*
2. Imię i nazwisko kontrolujących:
   1) *Edward Gabryś* - *przewodniczący komisji,*
   2) *Antoni Szlanga* - *zastępca przewodniczącego komisji,*
   3) *Stanisław Kowalik* - *członek,*
   4) *Bogdan Marcinowski* - *członek,*
   5) *Maria Sulima Sułkowska* - *członek,*
   6) *Mariusz Brunka* - *członek,*
   7) *Kazimierz Drewek* - *członek.*
3. Data przeprowadzenia kontroli: *11 – 30 kwietnia 2016r.*
4. Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą:
   *Kontrola sprawdzająca w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych podjętych w wyniku „kontroli burmistrza w zakresie efektów ekonomicznych wynikających z inwestycji zrealizowanych w 2014r. w spółce Centrum Park" oraz wykorzystania środków budżetowych w 2015r.*
5. Imię i nazwisko kierownika kontrolowanego podmiotu:
   *Arseniusz Finster* - *Burmistrz Miasta Chojnice.*
6. Przebieg i wynik czynności kontrolnych:

Komisja Rewizyjna w dniach 11 do 30 kwietnia 2016 roku przeprowadziła kontrolę sprawdzającą realizację zaleceń sformułowanych w czasie kontroli spółki Centrum Park dokonanej w dniach 25 maja – 16 czerwca 2015r.

Komisja przyjęła następujący tok kontroli:

a) Ogląd stanu technicznego basenu i ocena wykonania inwestycji podjętych w roku 2015 a zakończonych po przeprowadzeniu kontroli;
b) Zapoznanie się z wynikami rekontroli przeprowadzonej przez Głównego Specjalistę Wydziału Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miejskiego w Chojnicach;
c) Spotkanie z Zarządem Spółki w celu uzyskania informacji na temat realizacji zaleceń sformułowanych w czasie kontroli 2015 roku;
d) Spotkanie z Radą Nadzorczą Spółki w celu ustalenia relacji między Zarządem a Radą Nadzorczą w czasie trwania programu naprawczego.

**Ad.a)** Oglądu dokonano w dniu 11 kwietnia br. o godzinie 6.00 w obecności Burmistrza Miasta oraz Zarządu Spółki. Uczestniczyli w nim także przedstawiciele miejscowych mediów.
Komisja stwierdziła, że wszystkie zadania inwestycyjne zakwestionowane w czasie poprzedniej kontroli, jako zadania realizowane bez koniecznej analizy ekonomicznej, a także niedopracowane pod względem formalno-prawnym zostały przekazane do użytku i sprawnie działają (dot. saun, jacuzzi zewnętrznego, gabinetu brzozowego itp.). co w efekcie (zdaniem Zarządu) przyczyniło się do podniesienia atrakcyjności Centrum Park i zwiększenia ilości klientów. Warto przypomnieć, że Komisja w czasie poprzedniej kontroli miała wątpliwości, co do tych inwestycji towarzyszących, uznając je, jako zbędne wydatki niemające bezpośredniego wpływu na frekwencję klientów basenu. Ponadto w tym czasie wykonano wymianę sterowania systemem wentylacyjnym, co bardzo mocno podkreślone zostało w czasie minionej kontroli, jako podstawowe uchybienie. Dokonano także wymiany szafek w szatniach basenowych i zmieniono system identyfikacji i kontroli czasu pobytu klientów basenu na system elektroniczny. W ocenie Komisji działania takie przyczyniły się do usprawnienia funkcjonowania pływalni.

**Ad.b)** Pan Andrzej Janiak – Główny Specjalista w Wydziale Kontroli Wewnętrznej UM przedstawił wyniki kontroli przeprowadzonej w dniach 02.12.2015r. - 31.03.2016r. (załącznik nr 1).
Według kontrolera w czasie od poprzedniej kontroli i kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną nastąpiła istotna poprawa efektywności gospodarowania, co przełożyło się na wyniki finansowe uzyskane w roku 2015.
W rozdziale dotyczącym realizacji zaleceń długoterminowych stwierdza, że w czasie kontrolowanym dokonano zmiany lub aktualizacji obowiązujących w Spółce regulaminów (w tym schematu organizacyjnego - zmieniony nie przewiduje już nadmiaru stanowisk kierowniczych), które uwzględniają wszelkie wskazane uwagi i zalecenia. Zarówno kontroler jak i Komisja Rewizyjna nie mogli uzyskać informacji na temat rzeczywistych potrzeb zatrudnieniowych niezbędnych dla funkcjonowania spółki. Trudno jednoznacznie ocenić na ile realizacja tych zaleceń przekłada się na efekty ekonomiczne spółki, jednak stwarzają one większą przejrzystość działania i stabilizują załogę, które w świetle np. regulaminu wynagradzania ma jasno określone zasady pracy i płacy. Zmniejszono także wskaźnik dodatku stażowego z poprzednich 35% do 20%.
W rozdziale dotyczącym realizacji zaleceń pokontrolnych krótkoterminowych przeprowadzono daleko idące zmiany, polegające między innymi na zasadzie zlecania zadań związanych z remontami firmom zewnętrznym w oparciu o przepisy w sprawie zamówień publicznych. Trzeba również podkreślić, że w odróżnieniu do okresu poprzedniego każda decyzja inwestycyjna czy remontowa poprzedzona jest odpowiednią kalkulacją ekonomiczną weryfikowaną przez Radę Nadzorczą.
Podjęta została współpraca z firmami zewnętrznymi na świadczenie usług nauki pływania.
Częściowo także zmniejszono zatrudnienie w wyniku dokonania analizy efektywności pracy, które na dzień 29.02.2016r. wyniosło 34,5 etatu (spadek o 19%). Zmniejszono także zatrudnienie w ramach umów zleceń, co wykazane zostało w protokóle kontroli.
Dla Komisji Rewizyjnej najistotniejszą kwestią, obok wyniku finansowego, była kwestia frekwencji na basenie, gdyż ona decyduje o kondycji spółki. Według stwierdzeń kontrolera i informacji Zarządu przychody ze sprzedaży usług pływalni na przestrzeni roku 2015 wzrosły o 20,1%, zaś frekwencja o 12,7%. Zestawienie tych wskaźników pozwala na zaryzykowanie stwierdzenia, że poprawiono efektywność gospodarowania z wykorzystaniem ostatnio oddanych do użytku inwestycji wzbogacających ofertę oraz wprowadzono obniżkę kosztów własnych.
Innym zagadnieniem, które bardzo mocno zostało zakwestionowane w czasie poprzedniej kontroli, była sprawa płynności finansowej spółki. Obecnie wskaźnik ten na koniec 2015 roku wynosi 0,36 (wobec 0,26 w poprzednim badanym okresie). Jest on i tak niższy od wartości krytycznej, ale uległ poprawie, co uznać trzeba za stan zadowalający, jakkolwiek dążyć należy do dalszej poprawy tego wskaźnika.
W czasie poprzedniej kontroli kwestionowaliśmy również nadmierną politykę reklamowa oraz angażowanie się spółki w działania nie związane wprost z jej zadaniami. Dotyczyło to zbędnych i nie przynoszących efektów medialnych akcji reklamowych oraz współorganizowanie imprez, z których często nie tylko nie było dochodu, ale jeszcze występowały straty finansowe.
W roku 2015 spółka całkowicie wycofała się z takich przedsięwzięć i zaniechała nadmiernej reklamy, wybierając inne formy propagowania swoich usług i dążenia do zwiększania frekwencji.
Podobnie rzecz się ma z wydawaniem bezpłatnych wejściówek na basen. W roku 2014 wydano 9234 zaś w 2015 do czerwca włącznie wydano 4042 wejściówek, zaś w miesiącach lipiec-grudzień tylko 270. Istnieje także ścisły rejestr wydanych wejściówek.
Tak prowadzona gospodarka finansowa, zatrudnieniowa i polityka organizacyjna w okresie de facto połowy roku 2015, skonfrontowana z wynikiem ekonomicznym 2015 roku ze stratą niespełna 60 tys. zł (w 2014 roku strata blisko 243 tys. zł), pozwala na wysnucie wniosku, że gdyby od początku roku nastąpiły te zmiany, które wprowadzone zostały po kontroli wewnętrznej i Komisji Rewizyjnej, to wynik finansowy byłby jeszcze lepszy.

**Ad.c)** Zarząd Spółki (Prezes Mariusz Paluch i Dyrektor finansowy Żaneta Janowicz) przedstawił informację (załącznik nr 2 – 11 stron) w formie tabelarycznej i wykresowej obrazującą stan Spółki, tendencje rozwojowe i ich uwarunkowania oraz odpowiadał na zadawane pytania. Z przedstawionej informacji wynika, podobnie jak z protokółu kontrolnego Pana Janiaka, że rok

2015 był korzystny dla działalności spółki. Zrealizowano dwie wcześniej odkładane inwestycje – modernizacja systemu wentylacyjnego, który decyduje o stanie funkcjonalnym basenu oraz wymianę szafek wraz z systemem rejestracyjnym. Pierwsza inwestycja kosztowała łącznie blisko 100 tys. zł, natomiast druga – ponad 120 tys. zł, zrealizowanych z niskooprocentowanego kredytu. Opracowano również dokumentację służącą wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii za łączną kwotę ponad 120 tys. zł przy udziale własnym spółki ca. 4,5 tys. zł. Trudno ocenić zasadność opracowania tej dokumentacji i ewentualnego jej zrealizowania wobec bardzo wysokich kosztów takiej inwestycji i stosunkowo niskiej stopy zwrotu nakładów inwestycyjnych.
Zdaniem Komisji bardziej celowe byłoby wykonanie audytu energetycznego budynku baseny, gdyż pobieżna ocena wykonana z użyciem kamery termowizyjnej wskazuje na znaczne ubytki ciepła. Warto w tym miejscu przypomnieć, że basen wybudowany został 14 lat temu w zupełnie różnej od współczesnej technologii. W związku z tym następuje systematyczne starzenie technologiczne oraz wynikające z eksploatacji. Za tym idzie zwiększenie kosztów eksploatacyjnych i niższa efektywność ekonomiczna. Wobec powyższego, zdaniem Komisji, należy jak najszybciej opracować plan niezbędnych prac remontowo-modernizacyjnych, uwzględniających dostosowane basenu do aktualnych wymogów technologicznych i zabezpieczenia przed degradacją techniczną. Trzeba także w tym planie określić wielkość spodziewanych niezbędnych nakładów inwestycyjnych, która to informacja posłuży Burmistrzowi Miasta do konstruowania budżetu na poszczególne lata budżetowe.
Analizując wykorzystanie środków budżetowych skierowanych do spółki w roku 2015 (1,4 mln zł) stwierdzono, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty dotacji budżetowej na naukę pływania wykorzystano 753.450 zł.
Przedmiotem dociekań Komisji było także ustalenie, czy występująca w okresie drugiej połowy roku 2015 tendencja wzrostowa w zakresie frekwencji na basenie ma charakter trwały, czy też nie. Z przedstawionego zestawienia za rok 2014, 2015 i trzy m-ce roku 2016 można odnieść wrażenie, że zauważalna w 2015 roku znaczna poprawa (216.805 osób do 244.369 osób) ma charakter trwały, gdyż w pierwszych miesiącach roku 2016 utrzymuje się ten poziom frekwencji. Jednocześnie Zarząd nie popada w euforię z tego tytułu, gdyż możliwości wzrostu frekwencji są raczej ograniczone w związku z powstającymi w bliższej i dalszej okolicy parkami wodnymi. Zdaniem Zarządu utrzymanie Centrum Park na właściwym poziomie zależeć będzie od inwestycji mających wpływ na obniżenie kosztów eksploatacyjnych oraz racjonalizacja zatrudnienia – również pośrednio związana z poziomem zainwestowania w modernizację. Ponieważ spółka nie jest sama w stanie wygenerować środków na inwestycję, będzie to zadanie budżetu miasta.

**Ad.d)** Komisja spotkała się z Radą Nadzorczą spółki w celu uzyskania informacji na temat współpracy z Zarządem Centrum Park w okresie minionego roku. W spotkaniu uczestniczyli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej, a więc jej przewodniczący Artur Niewiarowski oraz członkowie Daniel Cieślak i Henryk Modrzejewski.
Stwierdzili oni, że współpraca z Zarządem układała się dobrze i w tym okresie wdrażano z powodzeniem program naprawczy, który nie jest jeszcze zakończony. Zarząd zobowiązany przez właściciela spółki (Burmistrza Miasta) do podporządkowania się zwiększonym działaniom kontrolnym ze strony RN przyjmował ten rygor ze zrozumieniem. Podstawą wdrożenia programu naprawczego był protokół kontroli Pana Andrzeja Janiaka z 2015 roku oraz zalecenia Komisji Rewizyjnej. W okresie minionego roku udało się zrealizować prawie wszystkie zalecenia i wnioski z nich wynikające. Rada Nadzorcza, złożona z fachowców w poszczególnych branżach, nie tylko inspirowała i kontrolowała Zarząd, ale nawet wykonywała niektóre zadania sama (np. sprawy prawne, umowy, plany remontowe itp.). Zdaniem Rady Nadzorczej ten model funkcjonowania przyniósł określone efekty ekonomiczne i pozaekonomiczne o czym świadczy wynik finansowy roku 2015 i skala dokonań modernizacyjno-remontowych w tym samym roku. W tym kontekście rodzi się pytanie, czy pozytywne zmiany są zasługą Zarządu spółki czy Rady Nadzorczej. Komisja wyraża jednak pogląd, że jest to efekt wspólnych działań i postuluje utrzymanie takiego stanu rzeczy na bliżej nieokreślony czas.

W końcowej konkluzji Rada Nadzorcza wyraziła pogląd, do którego Komisja doszła już wcześniej, że bez finansowego wsparcia właścicielskiego nie ma mowy o utrzymaniu działania Centrum Park na właściwym poziomie.

Komisja Rewizyjna, uzyskując sumę informacji z podanych wyżej źródeł, postanowiła skierować do Burmistrza Miasta następujące zalecenia:

1) Utrzymać na niezmienionym poziomie nadzór właścicielski realizowany poprzez Radę Nadzorczą gdyż efekty uzyskane na przestrzeni minionego roku wskazują, że wspólne zgodne działanie Zarządu i Rady Nadzorczej jest na tyle skuteczne, że nie generuje rosnących strat i przyczynia się do zwiększenia efektywności działania.
2) Zobowiązać Zarząd spółki do opracowania długofalowego programu remontów i modernizacji mających na celu utrzymanie dobrego stanu technicznego basenu i stanu bezpieczeństwa osób z niego korzystających. Program powinien uwzględnić gradację zamierzeń i w miarę możliwości określić spodziewaną wielkość nakładów finansowych w poszczególnych latach, co pozwoli na przewidywanie w budżetach lat następnych kwot niezbędnych dla tego celu.
   Z opracowanego programu powinny jednocześnie wynikać rzeczywiste potrzeby zatrudnieniowe w spółce, uwzględniające racjonalizację zatrudnienia.
3) Pilnie zlecić audyt energetyczny, który określi potrzeby w zakresie termomodernizacji budynku pływalni. W celu realizacji tego przedsięwzięcia zabiegać o pozyskanie funduszy zewnętrznych. Rozważyć także odstąpienie od realizacji przedsięwzięć z zakresu OZE ze względu na wielkość nakładów i niską stopę zwrotu.

Podpis kierownika kontrolowanego podmiotu:

*Arseniusz Finster* .....

Popisy kontrolujących:

*Edward Gabryś* .....

*Antoni Szlanga* .....

*Stanisław Kowalik* .....

*Bogdan Marcinowski* .....

*Maria Sulima Sułkowska* .....

*Mariusz Brunka* .....

*Kazimierz Drewek* .....

Chojnice, dnia 10 maja 2016r.